Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

20. mai 2021 *

Eelotsusetaotlus – Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala – Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Direktiiv 2013/32/EL – Rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühised nõuded – Rahvusvahelise kaitse taotlus – Vastuvõetamatuks tunnistamise alused – Artikli 2 punkt q – Mõiste „korduv taotlus“ – Artikli 33 lõike 2 punkt d – Rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu tagasilükkamine liikmesriigi poolt põhjusel, et isiku eelmine taotlus on rahuldamata jäetud kolmandas riigis, kes on sõlminud Euroopa Liiduga lepingu, mis käsitleb selle lepingu osalisriigis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määratlemise kriteeriume ja mehhanisme – Norra Kuningriigi tehtud lõplik otsus

Kohtuasjas C-8/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgerichti (Schleswig-Holsteini halduskohus, Saksamaa) 30. detsembri 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 9. jaanuaril 2020, menetluses

L.R.

versus

Bundesrepublik Deutschland,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president M. Vilaras (ettekandja), kohtunikud N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin ja K. Jürimäe,

kohtujurist: H. Saugmandsgaard Øe,

kohtusekretär: ametnik M. Krausenböck,

arvestades kirjalikku menetlust ja 3. detsembri 2020. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Bundesrepublik Deutschland, esindaja: A. Schumacher,

– Saksamaa valitsus, esindajad: J. Möller ja R. Kanitz,

– Euroopa Komisjon, esindajad: G. Wils, A. Azéma ja M. Condou-Durande, hiljem G. Wils, A. Azéma ja L. Grønfeldt,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

olles 18. märtsi 2021. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT 2013, L 180, lk 60) artikli 33 lõike 2 punkti d koostoimes sama direktiivi artikli 2 punktiga q.

2 Taotlus on esitatud L.Ri ja Bundesrepublik Deutschlandi (Saksamaa Liitvabariik) vahelises kohtuvaidluses selle üle, kas otsus, millega Saksamaa föderaalne rände- ja pagulasamet (Boostedti teenindusbüroo) (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge – Außenstelle Boostedt) (edaspidi „rände- ja pagulasamet“) lükkas L.Ri varjupaigataotluse vastuvõetamatuse tõttu tagasi, on õiguspärane.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2011/95/EL

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT 2011, L 337, lk 9), artikli 1 kohaselt on selle direktiivi eesmärk sätestada nõuded, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõuded pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule.

4 Direktiivi artiklis 2 „Mõisted“ on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „rahvusvaheline kaitse“ – punktides e ja g määratletud pagulasseisund ja täiendava kaitse seisund;

b) „rahvusvahelise kaitse saaja“– isik, kellele on antud punktides e ja g määratletud pagulasseisund või täiendava kaitse seisund;

c) „Genfi konventsioon“ – [28. juulil 1951 Genfis (Šveits) allkirjastatud] pagulasseisundi konventsioon [(United Nations Treaty Series, 189. kd, lk 150, nr 2545 (1954))], mida on muudetud [31. jaanuaril 1967 New Yorgis (Ameerika Ühendriigid) sõlmitud pagulasseisundi] protokolliga;

d) „pagulane“ – kolmanda riigi kodanik, kes põhjendatud kartuse tõttu rassilise, usulise, rahvusel, poliitilistel vaadetel või teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumisel põhineva tagakiusamise ees viibib väljaspool kodakondsusjärgset riiki ja ei saa või kõnealuse kartuse tõttu ei taha anda ennast nimetatud riigi kaitse alla, või kodakondsuseta isik, kes samadel põhjustel, nagu eespool nimetatud, viibides väljaspool varasemat alalist elukohariiki ei saa või kõnealuse kartuse tõttu ei taha sinna tagasi pöörduda, ja kelle suhtes ei kohaldata artiklit 12;

e) „pagulasseisund“ – kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku tunnustamine pagulasena liikmesriigi poolt;

f) „täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastav isik“ – kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kes ei kvalifitseeru pagulaseks, kuid kellega seoses on ilmnenud mõjuv põhjus arvata, et asjaomast isikut ähvardaks oma päritoluriiki või kodakondsuseta isiku puhul varasemasse alalisse elukohariiki tagasipöördumisel reaalne oht kannatada suurt kahju vastavalt artiklile 15, ja kelle suhtes ei kohaldata artikli 17 lõikeid 1 ja 2 ning kes ei saa või kõnealuse ohu tõttu ei taha anda ennast nimetatud riigi kaitse alla;

g) „täiendava kaitse seisund“ – kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku tunnustamine liikmesriigi poolt täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna;

h) „rahvusvahelise kaitse taotlus“ – kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku selline taotlus kaitse saamiseks liikmesriigilt, mida võib käsitada pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi taotlemisena, kusjuures ei taotleta sõnaselgelt väljapoole käesoleva direktiivi reguleerimisala jäävat muud liiki kaitset, mida saab taotleda eraldi;

[…]“.

Direktiiv 2013/32

5 Direktiivi 2013/32 artikli 2 punktid b, e ja q on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

b) „rahvusvahelise kaitse taotlus“ või „taotlus“ – kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku selline taotlus kaitse saamiseks liikmesriigilt, mida võib käsitada pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi taotlemisena, kusjuures ei taotleta selgesõnaliselt väljapoole direktiivi [2011/95] reguleerimisala jäävat muud liiki kaitset, mida saab eraldi taotleda;

[…]

e) „lõplik otsus“ – otsus selle kohta, kas kolmanda riigi kodanikule või kodakondsuseta isikule antakse pagulasseisund või täiendava kaitse seisund direktiivi [2011/95] alusel, ning mille suhtes ei kohaldata enam käesoleva direktiivi V peatükist tulenevat õiguskaitsevahendit, olenemata sellest, kas õiguskaitsevahendil on toime, mis võimaldab taotlejal jääda asjaomastesse liikmesriikidesse kuni otsuse tegemiseni;

[…]

q) „korduv taotlus“– täiendav rahvusvahelise kaitse taotlus, mis esitatakse pärast eelmise taotluse kohta lõpliku otsuse tegemist, sealhulgas juhud, mil taotleja on oma taotluse selgesõnaliselt tagasi võtnud, ja juhud, mil menetlev ametiasutus on taotluse pärast selle artikli 28 lõike 1 kohast kaudset tagasivõtmist tagasi lükanud.“

6 Selle direktiivi artikli 33 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid võivad pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks ainult juhul, kui:

a) mõni teine liikmesriik on andnud rahvusvahelise kaitse;

b) vastavalt artiklile 35 peetakse taotleja esimeseks varjupaigariigiks riiki, mis ei ole liikmesriik;

c) vastavalt artiklile 38 peetakse taotleja jaoks turvaliseks kolmandaks riigiks riiki, mis ei ole liikmesriik;

d) taotlus on korduv taotlus, mille puhul ei ole tuvastatud ega taotleja poolt esitatud uusi dokumente ega tõendeid seoses selle läbivaatamisega, kas taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi [2011/95] alusel; või

e) taotleja ülalpeetav esitab taotluse pärast seda, kui ta on vastavalt artikli 7 lõikele 2 nõustunud oma juhtumi läbivaatamisega tema nimel esitatud taotluse raames ning puuduvad ülalpeetava olukorraga seotud asjaolud, mis õigustaksid eraldi taotluse esitamist.“

Dublini III määrus

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (ELT 2013, L 180, lk 31; edaspidi „Dublini III määrus“), artikli 48 esimese lõiguga tunnistati kehtetuks nõukogu 18. veebruari 2003. aasta määrus (EÜ) nr 343/2003, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest (ELT 2003, L 50, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 109), millega vastavalt selle artiklile 24 asendati Euroopa Ühenduse liikmesriigile esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määramise konventsioon, mis allkirjastati Dublinis 15. juunil 1990 (EÜT 1997, C 254, lk 1; edaspidi „Dublini konventsioon“).

8 Dublini III määruse II peatüki „Üldpõhimõtted ja tagatised“ artikli 3 „Juurdepääs rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise menetlusele“ lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid vaatavad läbi selliste kolmanda riigi kodanike või kodakondsuseta isikute rahvusvahelise kaitse taotlused, kes taotlevad rahvusvahelist kaitset mõne liikmesriigi territooriumil, sealhulgas piiril või transiidialal. Taotluse vaatab läbi üks liikmesriik, kelleks on III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik.“

9 Määruse V peatükis sisalduva artikli 18 „Vastutava liikmesriigi kohustused“ lõikes 1 on sätestatud:

„1. Käesoleva määruse kohaselt vastutav liikmesriik on kohustatud:

[…]

c) võtma artiklites 23, 24, 25 ja 29 sätestatud tingimustel tagasi kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku, kes on läbivaatamise käigus taotluse tagasi võtnud ja esitanud taotluse mõnes muus liikmesriigis või kes viibib elamisloata mõne muu liikmesriigi territooriumil;

d) võtma artiklites 23, 24, 25 ja 29 sätestatud tingimustel tagasi kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku, kelle taotlus on tagasi lükatud ja kes on esitanud taotluse mõnes muus liikmesriigis või kes viibib elamisloata mõne muu liikmesriigi territooriumil.“

10 Dublini III määruse artikli 19 „Kohustuste äralangemine“ lõikes 3 on sätestatud:

„Artikli 18 lõike 1 punktides c ja d täpsustatud kohustused langevad ära, kui vastutav liikmesriik suudab taotleja või muu artikli 18 lõike 1 punktis c või d osutatud isiku tagasivõtmispalve saamise korral tõendada, et asjaomane isik on liikmesriikide territooriumilt lahkunud pärast taotluse tagasivõtmist või tagasilükkamist tehtud tagasisaatmisotsuse või antud väljasaatmiskorralduse kohaselt.

Tegeliku väljasaatmise järel esitatud taotlust käsitatakse uue taotlusena, mille suhtes kohaldatakse uut vastutava liikmesriigi määramise menetlust.“

Liidu, Islandi ja Norra vaheline leping

11 Euroopa Ühenduse ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vaheline leping, mis käsitleb liikmesriigis või Islandil või Norras esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määratlemise kriteeriume ja mehhanisme – Deklaratsioonid (EÜT 2001, L 93, lk 40; ELT eriväljaanne 19/04, lk 78; edaspidi „liidu ning Islandi ja Norra vaheline leping“) kiideti ühenduse nimel heaks nõukogu 15. märtsi 2001. aasta otsusega 2001/258/EÜ (EÜT 2001, L 93, lk 38; ELT eriväljaanne 19/04, lk 76).

12 Selle lepingu artiklis 1 on kirjas:

„1. Island[i Vabariik] ja Norra [Kuningriik] rakendavad käesoleva lepingu lisa 1. osas loetletud Dublini konventsiooni sätteid ja nimetatud lisa 2. osas loetletud sätteid, mille on vastu võtnud Dublini konventsiooni artikliga 18 loodud komitee, ning kohaldavad neid omavahelistes suhetes ning suhetes liikmesriikidega, ilma et see mõjutaks lõike 4 kohaldamist.

2. Liikmesriigid kohaldavad lõikes 1 nimetatud norme Islandi [Vabariigi] ja Norra [Kuningriigi] suhtes, ilma et see mõjutaks lõike 4 kohaldamist.

[…]

4. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel loetakse, et lisas osutatud sätete viited „liikmesriikidele“ hõlmavad ka Islandi [Vabariiki] ja Norra [Kuningriiki].

[…]“.

Saksa õigus

AsylG

13 Varjupaigaseaduse (Asylgesetz) põhikohtuasja vaidlusele kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „AsylG“) §-s 26a „Turvaline kolmas riik“ on sätestatud:

„1) Välismaalane, kes saabub kolmandast riigist Saksamaa Liitvabariigi põhiseaduse (Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland) artikli 16a lõike 2 esimese lause tähenduses (turvaline kolmas riik), ei saa tugineda Saksamaa Liitvabariigi põhiseaduse artikli 16a lõikele 1. […]

2) Turvalised kolmandad riigid on lisaks Euroopa Liidu liikmesriikidele I lisas loetletud riigid. […]“.

14 AsylG § 29a „Vastuvõetamatud taotlused“ on sõnastatud järgmiselt:

„(1) Varjupaigataotlus on vastuvõetamatu, kui

[…]

5. § 71 kohase korduva taotluse või § 71a kohase teistkordse taotluse puhul ei tule läbi viia täiendavat varjupaigamenetlust. […]“.

15 AsylG §-s 71a „Teistkordne taotlus“ on sätestatud:

„1) Kui välismaalane esitab Saksamaal varjupaigataotluse (teistkordne taotlus) pärast seda, kui varjupaigamenetlus on lõppenud taotluse rahuldamata jätmisega turvalises kolmandas riigis (§ 26a), kus kehtivad varjupaigamenetluste läbiviimise eest vastutamist reguleerivad [liidu] õigusaktid või kellega Saksamaa Liitvabariik on sõlminud sellekohase rahvusvahelise lepingu, siis tuleb täiendav varjupaigamenetlus läbi viia ainult juhul, kui Saksamaa Liitvabariik vastutab varjupaigamenetluse läbiviimise eest ning täidetud on haldusmenetluse seaduse (Verwaltungsverfahrensgesetz) § 51 lõigetes 1–3 sätestatud tingimused; seda kontrollib [rände- ja pagulasamet]. […]“.

16 AsylG § 26a I lisa sisaldab järgmisi andmeid:

„Norra

Šveits“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

17 Iraani kodanik L.R. esitas 22. detsembril 2014 rände- ja pagulasametile varjupaigataotluse.

18 Taotluse läbivaatamisel ilmnes, et L.R. oli juba taotlenud varjupaika Norras.

19 Norra Kuningriik, kellele oli esitatud palve võtta L.R. vastu, teatas 26. veebruari 2015. aasta kirjas rände- ja pagulasametile, et isik oli 1. oktoobril 2008 esitanud Norra ametiasutustele varjupaigataotluse, mis jäeti 15. juunil 2009 rahuldamata, ning et 19. juunil 2013 anti ta üle Iraani ametiasutustele. Norra Kuningriik keeldus L.Ri vastu võtmast põhjusel, et tema vastutus oli Dublini III määruse artikli 19 lõike 3 kohaselt lõppenud.

20 Seetõttu võttis rände- ja pagulasamet L.Ri varjupaigataotluse menetlusse ja jättis selle 13. märtsi 2017. aasta otsusega AsylG § 29 lõike 1 punkti 5 alusel vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. Rände- ja pagulasamet leidis, et tegemist on teistkordse taotlusega AsylG § 71a tähenduses ning haldusmenetluse seaduse § 51 lõikes 1 sätestatud tingimused, mille korral oleks põhjendatud uue varjupaigamenetluse läbiviimine, ei olnud täidetud, kuna faktilised asjaolud, millega L.R. oma taotlust põhjendas, ei tundunud oma kogumis usutavad.

21 L.R. esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule rände- ja pagulasameti selle otsuse peale kaebuse, milles palus esimese võimalusena pagulasseisundi ja teise võimalusena täiendava kaitse andmist ning kolmanda võimalusena Saksa õiguse alusel väljasaatmiskeelu tuvastamist. Eelotsusetaotluse esitanud kohus rahuldas 19. juuni 2017. aasta määrusega L.Ri esitatud esialgse õiguskaitse taotluse, mille tulemusel on esitatud kaebusel peatav toime.

22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et tema menetluses oleva vaidluse lahendamiseks on tal vaja selgitusi küsimuses, kas rahvusvahelise kaitse taotlust saab käsitada korduva taotlusena direktiivi 2013/32 artikli 2 punkti q tähenduses, kui esimene menetlus, mille tulemusel selline taotlus rahuldamata jäeti, ei toimunud mitte mõnes muus liidu liikmesriigis, vaid kolmandas riigis, täpsemalt Norras.

23 Sellega seoses täpsustab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kuigi vastus sellele küsimusele jäeti Bundesverwaltungsgerichti (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus) 14. detsembri 2016. aasta otsuses lahtiseks, leiab ta, et tegemist võib olla korduva taotlusega direktiivi 2013/32 artikli 2 punkti q tähenduses, kui esimene menetlus, mille tulemusel isiku esimene rahvusvahelise kaitse taotlus rahuldamata jäeti, leidis aset teises liikmesriigis.

24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus möönab, et nii direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d sõnastusest koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktidega b, e ja q kui ka selle direktiivi üldisest ülesehitusest tuleneb, et rahvusvahelise kaitse taotlust saab käsitada korduva taotlusena üksnes juhul, kui lõpliku otsuse sama taotleja eelneva taotluse rahuldamata jätmise kohta on teinud liikmesriik. Direktiivi 2013/32 artikli 2 punktidest b ja e nähtub nimelt, et selline eelnev taotlus ja selle kohta tehtav lõplik otsus peavad puudutama kaitset, mis on ette nähtud direktiiviga 2011/95, mis on adresseeritud üksnes liikmesriikidele.

25 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kaldub siiski arvama, et kontekstis, kus Norra Kuningriik on liidu ning Islandi ja Norra vahelisest lepingust tulenevalt Euroopa ühise varjupaigasüsteemiga liitunud, tuleks direktiivi 2013/32 tõlgendada laiemalt. Direktiivid 2013/32 ja 2011/95 tõepoolest ei ole Norra Kuningriigile siduvad, kuid Norra varjupaigasüsteem on nii sisulisest kui ka menetluslikust vaatevinklist liidu õiguses ette nähtud süsteemiga samaväärne. Seega oleks Euroopa ühise varjupaigasüsteemi mõtte ja eesmärgiga ning asjaoluga, et Norra Kuningriik on sellega liitunud, vastuolus kohustada liikmesriike sellises olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, viima läbi esimest täielikku varjupaigamenetlust.

26 Neil asjaoludel otsustas Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgerichti (Schleswig-Holsteini halduskohus, Saksamaa) menetluse peatada ning esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi [2013/32] artikli 33 lõike 2 punktiga d ja artikli 2 punktiga q on kooskõlas liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt võib rahvusvahelise kaitse taotluse kui vastuvõetamatu korduva taotluse jätta läbi vaatamata juhul, kui esimene varjupaigamenetlus, milles tehtud otsusega jäeti taotlus rahuldamata, ei toimunud liidu liikmesriigis, vaid Norras?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

27 Oma küsimusega pärib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt, kas direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette võimaluse jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata rahvusvahelise kaitse taotlus selle direktiivi artikli 2 punkti b tähenduses, mille on sellele liikmesriigile esitanud kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kelle eelmine pagulasseisundi taotlus, mis on esitatud kolmandale riigile, kes liidu ning Islandi ja Norra vahelise lepingu alusel rakendab Dublini III määrust, on selle kolmanda riigi poolt rahuldamata jäetud.

28 Kõigepealt tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus lähtus eelotsusetaotluses eeldusest, et direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkt d koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q on kohaldatav uuele rahvusvahelise kaitse taotlusele, mis on esitatud liikmesriigile pärast seda, kui sama taotleja poolt teisele liikmesriigile esitatud eelmine taotlus on nimetatud direktiivi artikli 2 punkti e tähenduses „lõpliku otsusega“ rahuldamata jäetud. Seda arusaama jagab Euroopa Kohtule esitatud seisukohtades ka Saksamaa valitsus.

29 Seevastu Euroopa Komisjon leiab Euroopa Kohtule esitatud seisukohtades, et uut rahvusvahelise kaitse taotlust saab käsitada „korduva taotlusena“ direktiivi 2013/32 artikli 2 punkti q ja artikli 33 lõike 2 punkti d tähenduses üksnes juhul, kui see on esitatud liikmesriigile, kelle pädevad asutused on sama taotleja esitatud eelmise taotluse lõpliku otsusega rahuldamata jätnud.

30 Kuna aga esitatud küsimus puudutab rahvusvahelise kaitse taotlust, mis on esitatud liikmesriigile pärast seda, kui sama taotleja poolt liidu, Islandi ja Norra vahelise lepingu osaliseks olevale kolmandale riigile esitatud eelmine taotlus on rahuldamata jäetud, on eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarviliku vastuse andmiseks siiski vaja üksnes kindlaks teha, kas selline taotlus kujutab endast korduvat taotlust direktiivi 2013/32 artikli 2 punkti q ja artikli 33 lõike 2 punkti d tähenduses.

31 Seda piirangut arvestades tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt on direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 2 ammendavalt loetletud olukorrad, kus liikmesriigid võivad pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks (19. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

32 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul saab niisuguse taotluse, nagu on kõne all põhikohtuasjas, vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmist põhjendada üksnes direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punktiga d.

33 Selles sättes on ette nähtud, et liikmesriigid võivad rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätta, kui tegemist on korduva taotlusega, mille puhul ei ole tuvastatud ega taotleja poolt esitatud uusi dokumente ega tõendeid seoses selle läbivaatamisega, kas taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi 2011/95 alusel.

34 Mõiste „korduv taotlus“ on direktiivi 2013/32 artikli 2 punktis q määratletud kui uus rahvusvahelise kaitse taotlus, mis esitatakse pärast eelmise taotluse kohta lõpliku otsuse tegemist.

35 See määratlus kordab seega mõisteid „rahvusvahelise kaitse taotlus“ ja „lõplik otsus“, mis on samuti määratletud selle direktiivi artiklis 2, vastavalt punktis b ja punktis e.

36 Mis puudutab esiteks mõistet „rahvusvahelise kaitse taotlus“ või „taotlus“, siis see on direktiivi 2013/32 artikli 2 punktis b määratletud kui kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku selline taotlus „kaitse saamiseks liikmesriigilt“, mida võib käsitada direktiivi 2011/95 tähenduses pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi taotlemisena.

37 Selle sätte selgest sõnastusest tuleneb seega, et kolmandale riigile esitatud taotlust ei saa käsitada rahvusvahelise kaitse taotluse või taotlusena selle sätte tähenduses.

38 Mis puudutab teiseks mõistet „lõplik otsus“, siis see on direktiivi 2013/32 artikli 2 punktis e määratletud kui otsus selle kohta, kas kolmanda riigi kodanikule või kodakondsuseta isikule antakse pagulasseisund või täiendava kaitse seisund direktiivi 2011/95 alusel, ning mille suhtes ei saa enam kohaldada direktiivi 2013/32 V peatükist tulenevat õiguskaitsevahendit.

39 Kolmanda riigi otsus ei saa aga selle määratluse alla kuuluda. Direktiiv 2011/95, mis on adresseeritud liikmesriikidele ega puuduta kolmandaid riike, ei piirdu nimelt pagulasseisundi sätestamisega nii, nagu see on ette nähtud rahvusvahelises õiguses, täpsemalt Genfi konventsioonis, vaid näeb ette ka täiendava kaitse seisundi, mis selle direktiivi põhjenduse 6 kohaselt täiendab pagulasseisundit reguleerivaid eeskirju.

40 Neid asjaolusid arvestades ja ilma et see mõjutaks eraldiseisvat küsimust, kas mõiste „korduv taotlus“ on kohaldatav liikmesriigile esitatud uue rahvusvahelise kaitse taotluse suhtes pärast seda, kui teine liikmesriik on varasema taotluse lõpliku otsusega rahuldamata jätnud, ilmneb direktiivi 2013/32 artikli 2 punktidest b, e ja q nende koostoimes, et liikmesriigile esitatud rahvusvahelise kaitse taotlust ei saa käsitada korduva taotlusena, kui see on esitatud pärast seda, kui kolmas riik on keeldunud taotlejale pagulasseisundit andmast.

41 Seega ei anna kolmanda riigi varasem otsus, millega jäeti rahuldamata Genfi konventsioonis ette nähtud pagulasseisundi saamise taotlus, alust lugeda korduvaks taotluseks direktiivi 2013/32 artikli 2 punkti q ja artikli 33 lõike 2 punkti d tähenduses rahvusvahelise kaitse taotlust direktiivi 2011/95 tähenduses, mille isik esitab liikmesriigile pärast seda, kui on tehtud nimetatud eelmine otsus.

42 Liidu, Islandi ja Norra vahelisest lepingust ei saa teha mingit muud järeldust.

43 On küll tõsi, et selle lepingu artikli 1 kohaselt ei rakenda Dublini III määrust mitte ainult liikmesriigid, vaid ka Islandi Vabariik ja Norra Kuningriik. Niisuguses olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kus isik esitas pagulasseisundi taotluse ühele neist kahest kolmandast riigist, võib liikmesriik, kellele see isik on esitanud uue rahvusvahelise kaitse taotluse, juhul kui selle määruse artikli 18 lõike 1 punktis c või punktis d nimetatud tingimused on täidetud, seega paluda Islandi Vabariigil või Norra Kuningriigil see isik tagasi võtta.

44 Sellest ei saa siiski järeldada, et juhul kui tagasivõtmine ei ole võimalik või seda ei toimu, on asjaomasel liikmesriigil õigus asuda seisukohale, et sama isiku poolt tema ametiasutustele esitatud uus rahvusvahelise kaitse taotlus kujutab endast korduvat taotlust direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d tähenduses.

45 Kuigi liidu, Islandi ja Norra vaheline leping näeb sisuliselt ette, et Islandi Vabariik ja Norra Kuningriik rakendavad teatavaid Dublini III määruse sätteid, ning artikli 1 lõige 4 märgib, et seetõttu loetakse, et selle lepingu lisas esitatud sätetes sisalduvad viited liikmesriikidele hõlmavad ka neid kahte kolmandat riiki, ei muuda see nimelt tõika, et selles lisas ei ole korratud ühtegi direktiivi 2011/95 või direktiivi 2013/32 sätet.

46 Isegi kui oletada, et – nagu märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus – Norra varjupaigasüsteemis on varjupaigataotlejatele ette nähtud samaväärse tasemega kaitse nagu direktiivis 2011/95, ei saa see asjaolu viia teistsuguse järelduseni.

47 Lisaks sellele, et direktiivi 2013/32 asjakohaste sätete ühemõttelisest sõnastusest nähtub, et liidu õiguse praeguses seisus ei saa kolmandat riiki selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punkti d kohaldamisel samastada liikmesriigiga, ei saa selline samastamine ilma õiguskindlust ohustamata sõltuda hinnangust selle kaitse tasemele, mida asjaomases kolmandas riigis varjupaigataotlejatele pakutakse.

48 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette võimaluse jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata rahvusvahelise kaitse taotlus selle direktiivi artikli 2 punkti b tähenduses, mille on sellele liikmesriigile esitanud kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kelle eelmine pagulasseisundi taotlus, mis on esitatud kolmandale riigile, kes liidu ning Islandi ja Norra vahelise lepingu alusel rakendab Dublini III määrust, on selle kolmanda riigi poolt rahuldamata jäetud.

Kohtukulud

49 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta artikli 33 lõike 2 punkti d koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus

liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette võimaluse jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata rahvusvahelise kaitse taotluse selle direktiivi artikli 2 punkti b tähenduses, mille on sellele liikmesriigile esitanud kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kelle eelmine pagulasseisundi taotlus, mis on esitatud kolmandale riigile, kes Euroopa Ühenduse ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu, mis käsitleb liikmesriigis või Islandil või Norras esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määratlemise kriteeriume ja mehhanisme – Deklaratsioonid, alusel rakendab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest, on selle kolmanda riigi poolt rahuldamata jäetud.

Allkirjad